

KAPITAŁ LUDZKI
 NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

 Projekt współfinansowany przez
 Unię Europejską w ramach
 Europejskiego Funduszu
 Społecznego

UNIA EUROPEJSKA
 EUROPEJSKI
 FUNDUSZ SPOŁECZNY

Nazwa przedmiotu		Kod ECTS	
Przekład ustny środowiskowy		9.4.0531	
Nazwa jednostki prowadzącej przedmiot			
Zakład Języka Rosyjskiego i Przekładoznawstwa			
Studia			
wydział	kierunek	poziom	pierwszego stopnia
Wydział Filologiczny	Filologia rosyjska	forma	stacjonarne
		moduł	translatoryka i język biznesu
		specjalnościowy	
		specjalizacja	wszystkie
Nazwisko osoby prowadzącej (osób prowadzących)			
dr Wanda Stec			
Formy zajęć, sposób ich realizacji i przypisana im liczba godzin		Liczba punktów ECTS	
Formy zajęć		2	
Ćw. audytoryjne		Semestr 6:	
Sposób realizacji zajęć		20 g. – aktywne uczestnictwo w zajęciach, zakładające czynny udział w symulacji zespołowej, wymagającej dwukierunkowego tłumaczenia ustnego	
zajęcia w sali dydaktycznej		30 g. – samodzielne przygotowanie do symulacji, tłumaczeń i analizy przypadku, a także pisemne opracowanie leksyki specjalistycznej w postaci glosariusza	
Liczba godzin		Razem: 50 godz. = 2 ECTS	
Ćw. audytoryjne: 20 godz.			
Termin realizacji przedmiotu			
2025/2026 letni			
Status przedmiotu		Język wykładowy	
- obowiązkowy - fakultatywny (do wyboru)		- rosyjski w wymiarze 50.00% - polski w wymiarze 50.00%	
Metody dydaktyczne		Forma i sposób zaliczenia oraz podstawowe kryteria oceny lub wymagania egzaminacyjne	
- Analiza zdarzeń krytycznych (przypadków)		Sposób zaliczenia	
- Dyskusja		Zaliczenie na ocenę	
- Gry symulacyjne		Formy zaliczenia	
- Praca w grupach		- ustalenie oceny zaliczeniowej na podstawie ocen cząstkowych otrzymywanych w trakcie trwania semestru	
- Prezentacja multimedialna w charakterze wprowadzenia do tematu i teoretycznego uzupełnienia rozpatrywanych zagadnień.		- wykonanie pracy zaliczeniowej - wykonanie określonej pracy praktycznej	
		Podstawowe kryteria oceny	
		Student otrzymuje ocenę z zaliczenia na podstawie:	
		<ul style="list-style-type: none"> • aktywnego udziału w zajęciach: dyskusji, analizie przypadku, symulacji wykonywanej w czasie zajęć – 30% oceny, • systematycznego przygotowywania się do ćwiczeń pod względem informacyjno-terminologicznym, w tym pisemnego opracowania w postaci glosariusza leksyki specjalistycznej z zakresu realizowanego tłumaczenia ustnego – 20% oceny, • poprawnej realizacji dwukierunkowych tłumaczeń ustnych – 50%. 	
Sposób weryfikacji założonych efektów uczenia się			

zakładany efekt uczenia się	Udział w dyskusji problemowej	Udział w symulacji zespołowej	Oceny cząstkowe za tłumaczenia ustne	Opracowanie terminologii i nomenklatury w postaci glosariusza	Analiza przypadku (kontekst, realia, uwarunkowania tłumaczenia)
Wiedza					
K_W07	x	x	x	-	x
Umiejętności					
K_U09	x	x	x	-	x
K_U17	-	x	x	-	x
K_U19	-	x	x	-	x
Kompetencje społeczne					
K_K01	x	x	x	x	x
K_K03	-	x	x	-	x
K_K05	x	x	x	-	x

Określenie przedmiotów wprowadzających wraz z wymogami wstępnymi**A. Wymagania formalne**

Wymagane jest zaliczenie przedmiotów translatorskich oraz językoznawczych w poprzednich semestrach na specjalności „Translatoryka i język biznesu”.

B. Wymagania wstępne

Znajomość języka polskiego i rosyjskiego w stopniu pozwalającym na opanowanie treści przedmiotu; wiedza z zakresu strategii i technik tłumaczenia ustnego, umiejętności translatorskie i kompetencja międzykulturowa.

Cele kształcenia

Wprowadzenie pod względem informacyjno-warsztatowym do specyfiki dwukierunkowego przekładu ustnego wykonywanego w różnych środowiskach, głównie na potrzeby polskich służb publicznych. Zwrócenie uwagi na rolę tłumacza w skutecznej komunikacji między cudzoziemcami a pracownikami instytucji publicznych. Przedstawienie czynników mających wpływ na pracę tłumacza ustnego środowiskowego. Uświadomienie potrzeby zdobywania oraz poszerzania wiedzy realioznawczej, kompetencji lingwistycznej i translatorskiej. Nabycie przez studentów umiejętności przygotowania się do tłumaczenia ustnego pod względem informacyjnym i terminologicznym. Uzmysłowanie wagi etyki i odpowiedzialności w tłumaczeniu ustnym środowiskowym. Doskonalenie sprawności językowych i ćwiczenie umiejętności tłumaczeniowych.

Treści programowe

Definicja tłumaczenia ustnego środowiskowego. Cele przekładu środowiskowego a rola tłumacza jako pośrednika językowo-kulturowego oraz mediatora w komunikacji. Dziedziny i sektory gospodarki narodowej, w których istnieje zapotrzebowanie na przekład ustny środowiskowy. Status tłumacza ustnego środowiskowego w Polsce. Specyfika sytuacji komunikacyjnych – czas, miejsce, uwarunkowania, uczestnicy, potrzeby i oczekiwania, nastawienie stron. Stosowane strategie i techniki tłumaczeniowe. Treść i forma komunikatu wyjściowego a treść i forma przekazu na język docelowy w tłumaczeniu ustnym środowiskowym. Przygotowanie informacyjno-terminologiczne: korzystanie ze źródeł, sporządzanie glosariuszy. Niezbędne kompetencje (językowe, translatorskie, interkulturowe, interpersonalne, osobowościowe), posiadane predyspozycje zawodowe oraz znajomość realiów społeczno-gospodarczych kraju języka wyjściowego i docelowego tłumaczenia a trudności i ograniczenia w wykonywaniu tłumaczenia ustnego środowiskowego. Modele interakcji z udziałem tłumacza. Kwestie zaangażowania, elastyczności, neutralności i bezstronności tłumacza a sytuacja i kontekst tłumaczenia. Znaczenie i pułapki empatii w przekładzie ustnym środowiskowym. Zagadnienia etyki zawodowej i odpowiedzialności tłumacza. Tłumaczenie sądowe i policyjne, a także na potrzeby prokuratury, służb granicznych, celnych, USC i in., jako szczególna odmiana tłumaczenia środowiskowego, wykonywana w Polsce wyłącznie przez tłumaczy przysięgłych. Symulacja rzeczywistych sytuacji z udziałem cudzoziemca zachodzących w różnym środowisku i wymagających dwukierunkowego tłumaczenia ustnego. Tematyka i zakres tłumaczenia do wyboru przez prowadzącego zajęcia. Moduł obowiązkowy: tłumaczenie ustne (policyjne i/lub sądowe) w sprawach karnych w Polsce. Przedstawienie kontekstu, omówienie realiów i uwarunkowań, praktyczne tłumaczenie wykonywane w formie ustnej podczas symulacji potencjalnych sytuacji z udziałem cudzoziemca, wymagających pomocy tłumacza. Analiza, komentarz, ocena. Ćwiczenia ukierunkowane na wypracowywanie umiejętności przygotowania się do tłumaczenia środowiskowego i jego realizacji wykonywane są przy maksymalnym wykorzystaniu czasu aktywności studentów na zajęciach.

Wykaz literatury**A. Literatura wymagana do ostatecznego zaliczenia zajęć:****A.1. wykorzystywana podczas zajęć:**

Tryuk M., *Przekład ustny środowiskowy*, Warszawa 2006.

Tryuk M. (red.), *O tłumaczach, prawnikach, lekarzach i urzędnikach – teoria i praktyka tłumaczenia środowiskowego w Polsce*, Warszawa 2010.

Kruk-Junger K., *Przekład ustny środowiskowy – teoria, normy, praktyka*, Katowice 2012. Praca doktorska napisana pod kierunkiem prof. dra hab. P.

Fasta, opublikowana na podstawie licencji udzielonej przez Autorkę, URL:

<http://www.sbc.org.pl/dlibra/publication/98798/edition/93100/content?&navref=>

Maliszewski J., *Pragmatyka przekładu policyjnego*, *Lingua Legis*, nr 9, 2000.

Woźniczak J., *Przekład ustny sądowy – wybrane aspekty*, *Rocznik Przekładoznawczy. Studia nad teorią, praktyką i dydaktyką przekładu*, nr 13, 2018.

Никонова М.А., *Трудности устного перевода для беженцев и мигрантов*, *Молодой ученый*, № 3, 2017.

A.2. studiowana samodzielnie przez studenta:

Kodeks zawodowy tłumacza przysięgłego, rozdział 3: „Tłumaczenie ustne”, Warszawa 2019, on-line: <https://www.gov.pl/web/sprawiedliwosc/zasady-wykonywania-zawodu-tlumacza-przysieglego>

Biernacka A., *Tłumacz w rozprawie sądowej*, Warszawa 2014.

Witkowska K., *Tłumacz w postępowaniu karnym*, *Prokuratura i Prawo*, nr 1, 2014.

Z zagadnień dydaktyki tłumaczenia ustnego, (red.) P. Janikowski, Częstochowa 2011.

Gillies A., *Tłumaczenie ustne: poradnik dla studentów*, (red.) B. Waliczek; [tłum. A. Jagoda, M. Piechaczek], Kraków 2001.

Florczak J., *Tłumaczenia symultaniczne i konsekwentne. Teoria i praktyka*, Warszawa 2013.

Никонова М.А., *К вопросу определения понятий «коммунальный перевод» и «коммунальный переводчик»*, [w:] „Актуальные вопросы филолог. науки XXI в.: сб. статей V Межд. науч. конф. молодых ученых”, Екатеринбург 2016.

Гуреева А.А., *Коммуникативные действия переводчика в ситуации коммунального перевода*, *Вестник ВолГУ. Сер. 2, „Языкознание”*, № 2 (18), 2013.

B. Literatura uzupełniająca

Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2010/64/EU z 20.10.2010 r. w sprawie prawa do tłumaczenia ustnego i tłumaczenia pisemnego w postępowaniu karnym, on-line: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/PL/TXT/?uri=celex:32010L0064>

Piotrowska M., *Proces decyzyjny tłumacza*, Kraków 2007.

Tłumaczenie Ustne – Teoria, Praktyka, Dydaktyka, 2: Stare problemy, nowe metody, (red.) P. Janikowski, Częstochowa 2012.

Poznański J., *Tłumacz w postępowaniu karnym*, Warszawa 2007.

Błąd (i jego konsekwencje) w przekładzie, (red.) P. Fast i A. Świeściak, Katowice-Częstochowa 2010.

Matulewska A., *Horrory tłumaczeniowe czy tłumacze z piekła rodem? Czyli kilka słów o efektywności komunikacji interlingwalnej*, *Scripta Neophilologica Posnaniensia*, t. XIV, 2014.

Алексеева И.С., *‘Коммунальный перевод’: современные толкования*, Санкт-Петербург 2005.

Скачкова И., *Переводчики и их клиенты о русском социальном переводе в Финляндии*, Tampere 2013.

Камардина А.А., *Участие переводчика в стадии исполнения приговора*, *Вестник ОГУ*, № 3 (152) 2013.

Kierunkowe efekty uczenia się	Wiedza
K_W07 K_U09; K_U17; K_U19 K_K01; K_K03; K_K05	K_W07 Student: - zna i rozumie terminologię specjalistyczną oraz ma uporządkowaną wiedzę szczegółową o komunikacji językowej oraz strategiach komunikacyjnych i kulturze języka w pracy tłumacza ustnego środowiskowego (K_W07).
	Umiejętności K_U09, K_U17, K_U19 Student: - potrafi rozpoznawać procesy i przeszkody w komunikacji międzykulturowej, wynikające z czynników sytuacyjnych, postaw, kontekstu, a także przyczyn strictly językowych oraz kulturowych (K_U09); - ma umiejętności językowe i translatorskie w zakresie języka rosyjskiego i polskiego, pozwalające na identyfikację różnych odmian specjalistycznych języka i skuteczne komunikowanie się oraz przekład – w formie ustnej (K_U17); - potrafi współdziałać i pracować w grupie, przyjmując w niej różne role i wykazując się różnymi umiejętnościami interpersonalnymi i kompetencjami społecznymi, w tym komunikatywnością i umiejętnością radzenia sobie w różnych sytuacjach społecznych i zawodowych (translatorskich) (K_U19).
	Kompetencje społeczne (postawy) K_K01, K_K03, K_K05 Student: - ma świadomość zakresu swojej wiedzy i umiejętności translatorskich oraz rozumie potrzebę dalszego, ciągłego rozwoju własnych kompetencji, w szczególności zdobywania praktyki tłumaczeniowej i poszerzania wiedzy encyklopedycznej (K_K01); - potrafi wykonywać działania zespołowe, wykazując zdolności adaptacyjne do wymogów rynku pracy, a także umiejętności i kompetencje w zakresie wybranej specjalności, warunkujące skuteczność zachowań oraz właściwą komunikację w

różnych sytuacjach interpersonalnych i zawodowych (K_K03);
- dostrzega i formułuje problemy moralne i dylematy etyczne związane ze środowiskiem zawodowym tłumacza; poszukuje optymalnych rozwiązań, postępuje zgodnie z zasadami etyki (K_K05).

Kontakt

wanda.stec@ug.edu.pl